אור זרוע לצדיק — מסכת ברכות

הרי"ף מסכת ברכות

פרק א'. ג'. א.

תר"י ד"ה יש להקשות. שהברכות שהם מדרבנן כו'. [נ"ב] ראיתי להפרי מגדים בפתיחה לאורח חיים נסתפק אי עשו סייג לדרבנן. והרי הכ"א ברכות דרבנן וחכמים עשו סייג ועיין עוד תוס' [מנחות ס"ח א] ד"ה הא שנראה דלא עשו סייג לעשה. וקשה דהרי קריאת שמע עשה היא. ועיין נודע ביהודה מהדורא קמא [חלק אורח חיים ריש סימן כ"א] נסתפק בו, ודעתו נפלאה, וצ"ע.

שם יש כח ביד חכמים [נ"ב] עיין הרא"מ בבאורי סמ"ג הלכות שופר [דף רמ"ד] ד"ה אין תוקעין דהיכא דבעידנא דקעקר איסור דרבנן מקיים העשה אף בשב ואל תעשה לא מצי למיעקר. וא"כ הכא צ"ע. וכן קשה מנדרים [ט"ו סוף עמוד ב'] בהר"ן לענין אומר הנאת תשמישך עלי וצ"ע. ועיין בשער המלך [סוף פרק ג' מהלכות איסורי ביאה].

ה' א' ד"ה מפני. ליזהר ולברוח מפני חשד. [נ"ב] עיין [שבת קי"ח ב] אמר ר' יוסי יהא חלקי ממי שחושדין אותו ואין בו כו' לדידי חשדן ולא הוה כו' וצ"ע לכאורה. ועיין עוד בשבת [קמ"ט ב] כל שחבירו נענש על ידו אין מכניסין כו' וביומא [י"ט ב] החושד בכשרים לוקה בגופו. וא"כ לכאורה רע למי שחושדין אותו ואין בו וצ"ע. ועיין בפרק קמא דחגיגה [ה' ע"א] ובטורי אבן.

שם ב' ד"ה אמר מדברי ר"י במסכת מגילה. [נ"ב] צריך עיון גדול שהרי דברי ריב"ל הם כאן בפרק קמא דברכות [דף ח' ע"ב] עיין שם. ואולי לא היה כן בגירסתו כמו שמצאנו הרבה כיוצא בו.

ו' ב' ד"ה ר' אבהו. והוי ליה תיקו דאורייתא. [נ"ב] צריך עיון דהא זה אינו אלא מתקנת משה ועזרא במרובה. ושוב שמעתי שבמעדני יום טוב הרגיש בזה ותירץ דתקנת נביאים כדאורייתא. ויש לעיין מערבה בסוכה [מ"ד ע"א] עיין שם.

ח' א' ד"ה ואומר. שלא נגמרה מצותו. [נ"ב] קשה דהרי אנן קיימא לן כר' יוסי פרק י"א דמנחות [צ"ט ע"ב] דאפילו לא קרא אלא פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית יצא ידי חובתו וא"כ נגמרה מצותו וצ"ע. ועיין טורי אבן פרק קמא דחגיגה [דף ח'] בהא דאין להם שיעור.

שם ב' ד"ה אמנם. פסקו דמצות אין צריכות כונה וקשה להם. [נ"ב] עיין במגן אברהם [סימן ס' ס"ק ג'] כתב דלכולי עלמא מצות דרבנן אין צריכות כונה. וא"כ תקשי ליה לכולי עלמא דהרי ברכות דרבנן וצע"ק. ועיין תוס' ראש השנה [דף כ"ח א] ד"ה אמר רבא וספר טורי אבן שם.

ט' א' בשלטי גבורים [אות א']. ובלאו האי פיסקא קיימא לן כרבה. [נ"ב] גמרא ערוכה הוא בבא בתרא [קמ"ג ב]. ועיין הרב המגיד ובכסף משנה ולחם משנה [פרק ג' מהלכות נחלות] ודבריהם

נפלאים ממני וצ"ע. ועיין תוס' קדושין [ט' א] ד"ה הילכתא ותוס' גיטין [ע"ז ב] ד"ה הא בשם יש מפרשים ובספר באר יעקב בקונטריס הסוגיות [כלל י"ג]: